

**Základní škola Praha 5 – Hlubočepy, Pod Žvahovem 463,
příspěvková organizace**

Pod Žvahovem 463/21b, 152 00 Praha 5 - Hlubočepy

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
ŠKOLNÍ DRUŽINA**

1. Identifikační údaje

Název zařízení: Školní družina při Základní škole Pod Žvahovem Praha 5 – Hlubočepy,
Pod Žvahovem 463, příspěvková organizace

Adresa: Pod Žvahovem 463/21b, 152 00 Praha 5- Hlubočepy

Ředitel: Mgr. Jan Horkel

Vedoucí vychovatelka: Karolína Hlaváčová DiS.

Telefon: 797 972 705

E-mail: hlavacova@zspodzvahovem.cz

Web: <http://www.zspodzvahovem.cz>

Zřizovatel: Městská část Praha 5
Náměstí 14. října 4
150 22 Praha 5

Platnost dokumentu od 1. září 2023

Podpis ředitele školy:

Razítko školy:

2. Charakteristika školní družiny

Školní družinu navštěvují žáci 1. – 4. ročníku ZŠ. Tvoří ji 7 věkově smíšených oddělení, průměrná naplněnost je 28 dětí.

ŠD je v kmenových třídách školy, které se nachází v přízemí a 1. patře školy.

Prostor tříd je rozdělen na dvě části. První část je herna s kobercem, druhá část je určena pro výtvarně rukodělnou a pracovní činnost.

K dispozici je sociální zařízení. K rekreačním a sportovním činnostem využívá družina školní zahradu a hřiště. Dále může ŠD využívat školní knihovnu a tělocvičnu.

Činnost ŠD vychází z pedagogiky volného času. Děti mají mnoho prostoru na vlastní seberealizaci. Cílem je vytvoření místa pro aktivní odpočinek dětí po vyučování a zároveň přispění k cílenému ovlivňování jejich volného času.

Nejvíce času se snažíme trávit na čerstvém vzduchu.

3. Cíle školního vzdělávacího programu školní družiny

- Rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učení
- Osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
- Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí
- Vychovávat ke smysluplnému využívání volného času a vybavovat žáky dostatkem námětů pro naplnění volného času

1. cíl: *Rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učení*

- Podporovat tělesný rozvoj a zdraví dítěte, jeho osobní spokojenost a pohodu systematicky rozvíjet řeč dítěte a cvičit schopnosti a dovednosti, které dítěti umožňují a usnadňují proces jeho dalšího rozvoje a učení.
- Motivovat dítě k aktivnímu poznávání, povzbuzovat jeho chuť k učení, zájem poznávat nové a objevovat neznámé, porozumět věcem a jevům kolem sebe.
- Rozvíjet schopnost přemýšlet a rozhodovat se, rozvíjet všechny poznávací a tvůrčí schopnosti dětí, jejich fantazii, zájmy a nadání.
- Rozvíjet schopnost dítěte přizpůsobovat se, reagovat na změny a vyrovnávat se s nimi.

2. cíl: *Osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost – předpokladem naplňování je:*

- Poskytovat dítěti možnost poznávat takové hodnoty, jako je nedotknutelnost lidských práv, individuální svoboda, rovnost všech lidí, soucítění a solidarita se slabými a ohroženými.
- Péče o druhé a ohled na jiné.
- Hodnoty spojené se zdravím, životem a životním prostředím a důstojnými vztahy mezi lidmi.
- V rozsahu dětských možností přispívat k předávání kulturního dědictví, jeho hodnot, tradic, jazyka a poznání.

- Rozvíjet schopnost komunikovat, spolupracovat, spolupodílet se na činnostech a rozhodnutích.
 - Vést děti k sociální soudržnosti, připravovat je na život v multikulturní společnosti, k tomu, aby vnímaly různost kulturních komunit jako samozřejmost a měly porozumění pro jejich rozdílné hodnoty i pro vzájemné sblížení.
3. **cíl:** *Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí – předpokladem naplňování je:*
- Rozvíjet poznávání sebe sama, vlastních zájmů, možností a potřeb.
 - Vytvářet příležitosti k rozvoji sebevědomí a získání zdravé sebedůvěry.
 - Vést dítě k zájmu podílet se na společném životě a činnostech ve škole i v rodině.
 - (učit je spolupracovat, spoluodpovídat, akceptovat a tolerovat druhé)
 - Vést dítě k poznání, že může svou životní situaci ovlivňovat, že může jednat svobodně, a že však za to, jak se rozhodne a co udělá, odpovídá.
4. **cíl:** *Vychovávat ke smysluplnému využívání volného času a vybavovat žáky dostatkem námětů pro naplňování volného času – předpokladem naplňování je:*
- Pestrost, přiměřenost a vhodná motivace činností
 - Rozvíjení individuálních zájmů dětí
 - Spolupráce dětí při výběru činností

4. Formy vzdělávání

Pravidelná činnost představuje zejména organizované aktivity zájmového či tělovýchovného charakteru.

Příležitostné akce nejsou vždy zahrnuty do ročního plánu činností. Jsou to např. návštěvy muzeí, divadel, akcí Městské části Praha 5 aj.

Odpočinkové činnosti obsahují klidové činnosti (individuální hry, četba, poslech, uvolňovací cviky).

Rekreační činnosti obsahují aktivní odpočinek, který kompenzuje jednostrannou zátěž během školního vyučování – např. pobyt na hřišti, školní zahradě nebo v okolí školy.

Příprava na vyučování zahrnuje především didaktické hry, tematické vycházky a další činnosti, jimiž upevňujeme a rozšiřujeme poznatky, které žáci získali ve vyučování. Žáci vyšších tříd si také mohou vypracovávat domácí úkoly.

5. Obsah vzdělávání

Základním prostředkem činnosti družiny je hra založená na zážitku účastníků, která obohacuje jejich sebepoznání, rozšiřuje vědomosti a dovednosti a navozuje kladné emoce. Strategií pedagogické práce je respektování požadavků pedagogiky volného času.

Program výchovy a vzdělávání vychází z RVP naší školy. Je určen dětem od 1. do 4. třídy. Je vytvořen na základě polohy a podmínek školy. ŠVP je otevřený dokument, který se může doplnit nebo upravit dle nastalých změn.

6. Materiální podmínky

Školní družina má k dispozici 7 tříd, které v dopoledních hodinách slouží jako učebny. Tělovýchovné a sportovní činnosti probíhají na školním hřišti. K dispozici má školní knihovnu. V okolí školy je několik dětských hřišť, kde probíhá rekreační činnost.

7. Personální podmínky

Pedagogické působení zajišťuje 7 vychovatelek. Odbornost si zvyšují studiem na vysoké škole v oboru výchovy a vzdělávání, v akreditovaných kurzech a samostudiem.

8. Hygienické a bezpečnostní podmínky, psychosociální podmínky

Bezpečnost a ochrana dětí je zajištěna po celou dobu jejich pobytu ve školní družině. Děti jsou vždy na začátku školního roku seznámeny se školním řádem školní družiny, pravidly bezpečnosti při hrách a soutěžích, s řádem učeben a odborných pracoven (knihovna, hřiště, školní zahrada).

Zajištěny jsou podmínky hygienické – vhodný stravovací režim, zdravé prostředí užívaných prostor (světlo, větrání).

Prostředky první pomoci (lékárnička) jsou dostupné a jsou pravidelně doplňovány. Úraz či zranění je vždy zaevidován do knihy úrazů.

Podrobnosti stanoví vyhláška č. 64/2005 Sb. o evidenci úrazů žáků a studentů.

Pravidla bezpečnosti:

- vhodná obuv (přezůvky, sport)
- pracovní oděv (keramická dílna, výtvarná výchova)
- používání bezpečnostních pomůcek
- vymezení vhodných prostor ke sportům a hrám
- dostupnost prostředků první pomoci
- dodržování pokynů vychovatelek

Psychosociální podmínky

- vytváření pohody, příznivé sociální klima
- respekt k potřebám jedince a jeho osobním problémům
- věková přiměřenost a motivující hodnocení
- ochrana žáků před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy
- spoluúčast žáků ŠD při aktivitách školy
- včasná informovanost žáků a jejich rodičů o činnosti ŠD a jejím vnitřním řádu

9. Ekonomické podmínky

Většina hlavní činnosti ŠD je financována z vlastních příjmů, příspěvků zřizovatele a ze státního rozpočtu. Splatnost úplaty stanoví ředitel školy. Úplata může být snížena nebo prominuta dle pravidel uvedených ve vyhlášce č.74/2005 Sb. O zájmovém vzdělávání.

10. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Při motivování a hodnocení žáků a také při výběru činnosti musíme brát ohled na žáky, kteří mají speciální potřeby. Do školní družiny jsou integrováni i žáci z jazykově odlišného prostředí. Snahou je vytvořit těmto žákům podmínky k rozvoji jejich osobnosti, co nejvíce s nimi komunikovat, snažit se je začlenit do kolektivu ostatních dětí. Některé jsou adaptabilní, rychle si zvyknou, jiné mají problém se s novým prostředím a vrstevníky sžít. Je důležité věnovat těmto dětem více pozornosti a kladně hodnotit i malé pokroky. Nesmí se cítit odstrčeně. Spolupracujeme s rodiči.

11. Klíčové kompetence

a) **Kompetence k učení**

- pochopení nutnosti přípravy na vyučování, orientace ve světě informací, posoudit a zhodnotit svůj výkon, podpora rozvoje logického myšlení
- zdokonalování grafického projevu vedení k upevňování preventivního zdraví
- nabídka aktivačních metod

b) **Kompetence k řešení problémů**

- rozvíjení tvořivosti při řešení problémů, vnímání problémových situací, rozvoj schopností hledat nová řešení, používání dalších informací a zdrojů, aplikace poznatků v praxi, promýšlení pracovních postupů při praktických cvičeních

c) **Kompetence komunikativní**

- vyjádření svých myšlenek, názorů v souvislém ústním projevu, naslouchání ostatním, zapojování do diskuze, spolupráce v týmu, využívání informačních zdrojů k získání nových poznatků, schopnost mluvit na veřejnosti, rozvoj slovní zásoby

d) **Kompetence sociální a personální**

- podílení se na utváření příjemné atmosféry ve skupině, navazování a udržování kontaktů, poskytnutí pomoci, vhodná komunikace se spolužáky
- respektování názorů druhých, hodnocení práce své i ostatních, plánování

e) **Kompetence občanské**

- respektování přesvědčení druhých lidí, schopnost vcítit se do situace druhých, uvědomit si povinnost postavit se proti násilí, uvědomění si svých práv a povinností, poskytnutí pomoci, aktivní zapojení do kulturního života, chápání ekologických souvislostí

f) **Kompetence pracovní**

- používání bezpečných pomůcek a materiálu, dodržování pravidel bezpečnosti, pečlivá práce s pocitem hrdosti, využívání získaných zkušeností

12. Kritéria pro přijetí do školní družiny

O přijetí žáků do školní družiny rozhoduje ředitel školy na základě vyplněné přihlášky k činnosti ŠD a stanovených kritérií pro přijetí.

Kritéria pro přijímání žáků do školní družiny

- včasné odevzdání řádně vyplněné přihlášky (do 20. 6. aktuálního školního roku)
- přednostně jsou přijímáni žáci 1. – 3. tříd
- sourozenec ve školní družině
- žáci, kteří plně využívají služeb ŠD

Zájemci o ŠD ze 4. třídy budou přijímáni do naplnění kapacity ŠD. V případě, že dojde k překročení kapacity, budou přednostně přijímáni:

- a) žáci, kteří mají sourozence v ŠD
- b) na základě věku (data narození) od nejmladšího po nejstarší

Z kapacitních důvodů nemusí být do školní družiny přijat

- žák, který plně nevyužívá provozní dobu ŠD /pravidelně odchází ze ŠD ihned po obědě
- žák s diagnostikovanou poruchou chování vyžadující péči asistenta
- žák, za kterého řádně a včas nebyly zaplaceny v minulých obdobích poplatky za školní družinu, nebo závažným způsobem porušil řád školní družiny

13. Délka a časový plán vzdělávání

Účastník školního vzdělávání, v tomto případě žák školní družiny, je přijímán na dobu jednoho roku. Na konci školního roku odevzdá řádně vyplněný zápisní lístek (přihlášku) na rok následující s tím, že má možnost se kdykoliv během roku odhlásit. Vždy musí být tato změna potvrzena rodiči – vyplněn odhlašovací lístek. Každé oddělení se řídí roční skladbou zaměstnání. Skladba zaměstnání je uzpůsobena věku dětí. Důležitá je motivace, individuální přístup ke každému dítěti a schopnost komunikace vychovatelky s žáky. Hodnocení činností probíhá formou rozhovoru, výstavy či ankety.